

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

SADe OHJELMA JA YHTEENTOIMIVUUS

O-P Rissanen
Hallinnon kehittämisosasto

Asiakaspalvelun palvelukanavat vuoteen 2015

Sähköisen asioinnin ja demokratian vauhdittamisohjelma (SADe-ohjelma)

- Hallinto- ja kuntaministeri Kiviniemi asettanut ohjelman 14.4.2009
- Toimikausi 14.4.2009 – 28.2.2014
- Perustuu hallituksen 6.3.2009 kannanottoon ja talouspoliittisen ministerivaliokunnan 16.6.2009 ja 18.2.2010 tekemiin linjauksiin

SADe-ohjelman tavoitteena on edistää sähköistä asiointia siten, että kansalaisten ja yritysten **sähköinen asiointi on mahdollista vuoteen 2013 mennessä** kattaa kaikki keskeiset palvelut. Kansalaisten ja yritysten palveluille luodaan yhtenäisesti asiakasrajapinnat eri tahojen tuottamiin julkisiin palveluihin.

Ohjelman laajuus ja sisältö

1. Ohjelman piiriin on **määritelty seitsemän** kriteereiden perusteella hyväksyttyä **palvelukokonaisuutta** sekä niiden toteuttamisen edellyttämiä **tukipalveluja**. Lisäksi ohjelman toimeksiannossa mainitut sähköisen asioinnin tukipalvelut (mm. suomi.fi, yrityssuomi.fi, asiointitili).
2. Palvelukokonaisuuksien valintakriteerit:
  1. asiakaslähtöisyys ja laatu
  2. merkittävyys
  3. poikkihallinnollisuus
  4. tuottavuuspotentiaali
  5. toteutuksen kustannustehokkuus
  6. käynnistysvalmius ja toteutuksen nopeus
  7. käyttöönottovalmius ja –kelpoisuus
  8. säädösmuutosten tarve ja valmius niiden toteuttamiseen
  9. yhteensopivuus julkisen hallinnon kokonaisarkkitehtuurin kanssa
  10. innovatiivisuus ja luovuus
3. Palvelukokonaisuuksien valinnassa painotetaan erityisesti **kuntien tuottavuutta** edistäviä hankkeita

SADe-ohjelman palvelukokonaisuudet

1. Oppijan palvelukokonaisuus
2. Kansalaisen osallistumisympäristö
3. Oma terveys/ omahoito-palvelukokonaisuus
4. Kansalaisen hyvinvointipalvelusuunnittelu
5. Rakennetun ympäristön ja asumisen palvelukokonaisuus
6. Työnantajan palvelukokonaisuus
7. Yrityksen perustajan palvelukokonaisuus

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Yhteentoimivuuden ohjaus ja valtion IT-konserniohjaus

TAUSTAA

- **Talpol päätös 16.6.2009**
  4. Valtion konserniohjausta tietohallinnon kehittämisessä tiivistetään strategisen ohjauksen, informaatio-ohjauksen, hankkeiden ja hankintojen ohjauksen ja normiohjauksen keinoin. Konserniohjausta vahvistetaan koskien valtionhallinnon tietohallinnon kehittämisen yhteisiä osioita, kuten perustietotekniikkaa, perustietovarantoja, valtiotason ja muita yhteisiä arkkitehtuureja, yhteisiä tietojärjestelmiä ja palveluja, yhteentoimivuutta, tietoturvaa ja varautumista, laadunhallintaa sekä osaamisen kehittämistä.
  5. Valtiovarainministeriön johdolla luodaan valtion tietojärjestelmähankkeille yhtenäinen arviointimenetelmä ja perustetaan valtiovarainministeriöön arviointitoiminto, joka vastaa valtion keskeisten tietojärjestelmähankkeiden toteuttamiskelpoisuuden, kustannuslaskelmien realistisuuden ja strategian mukaisuuden arvioinnista. Merkittävät hankkeet voivat edetä vain, jos arviointitoiminto puoltaa hankkeen jatkamista. Lisäksi vahvistetaan ministeriöiden roolia hallinnonalansa keskeisten hankkeiden päätöksenteossa ja ohjauksessa myöhemmin suunniteltavilla toimenpiteillä. Hankeohjausmalli otetaan käyttöön 1.1.2010 lukien.
  6. Valtiovarainministeriön toimesta käynnistetään valtion tietohallinnon konserniohjausta ja muutoin tietojärjestelmien yhteentoimivuutta edistävän lainsäädännön valmistelu syksyllä 2009.
- **Eduskunnan kannanotto (täysistunto 7.12.2009)**
  - Eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee lainsäädännön, jonka mukaisesti julkisen sektorin tietojärjestelmien yhteentoimivuus ja yhteensopivuus voidaan toteuttaa lainsäädäntöön perustuen viranomaistehtävänä.

OHJAUSMENETELMÄT

- § **Lainsäädäntö ja muu normatiivinen ohjaus**
- ① **Informaatio-ohjaus (ohjeet, suositukset, standardit, ohjelmat jne.)**
- € **Taloudellinen ohjaus (tehtävien hoitoon osoitetut voimavarat; €, htv)**
- ↕ **Rakenteet (organisaatorakenteet, palvelujärjestelmät jne.)**

Menetelmät on määritelty konserni-ohjauksen menetelmällinen kehittäminen (KOMEETTA) hankkeessa

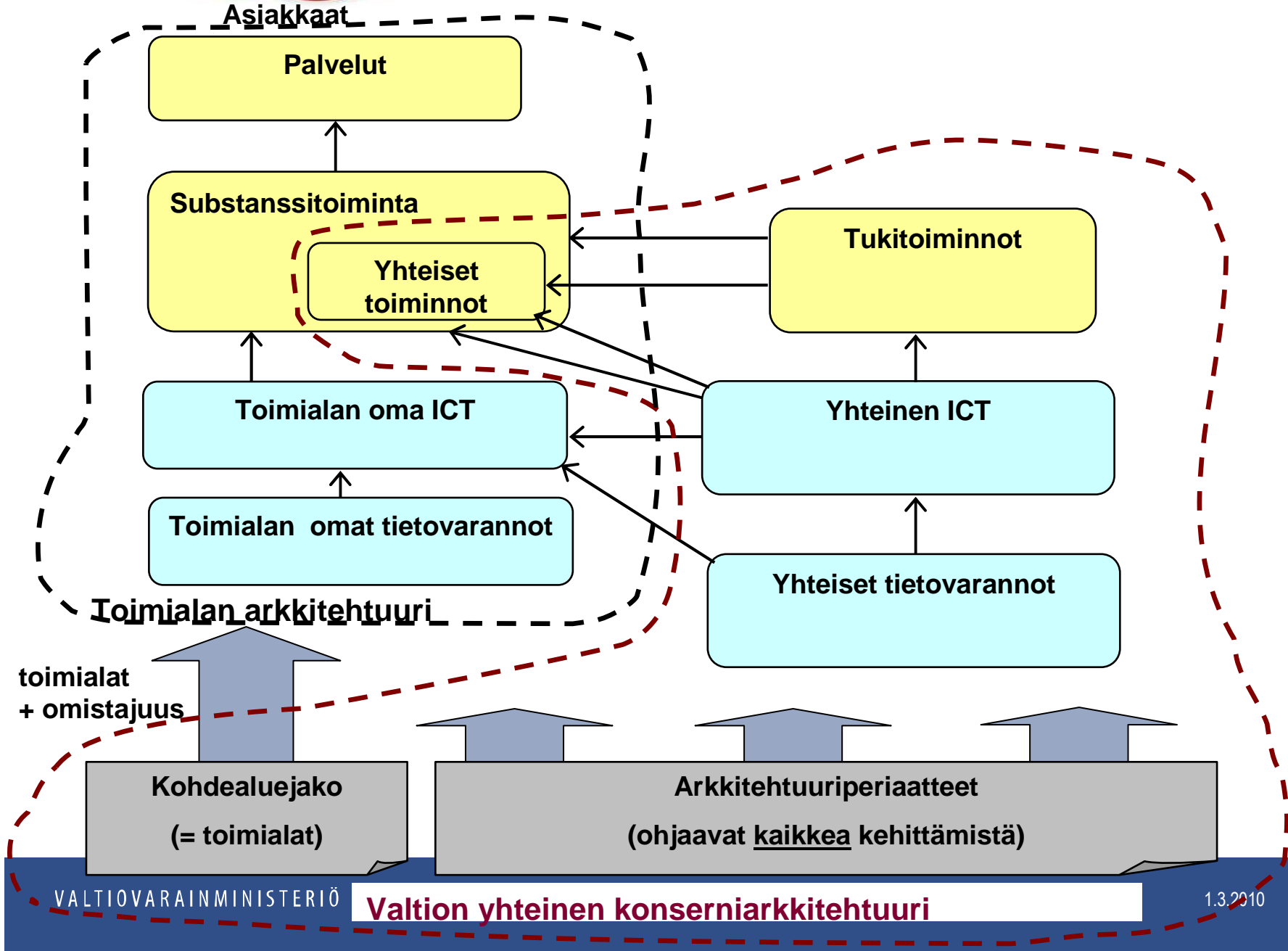

Tietohallinnon ohjaus ja kokonaisarkkitehtuuri

- Tavoitteena koko julkishallinnon tietohallinnon kehittäminen yhteisten tavoitteiden mukaisesti
  - Ratkaisuksi ehdotetaan kokonaisarkkitehtuurin käyttöönottoa sitovana
    - Arkkitehtuurimenetelmästä sitova (JHS)
    - Julkishallinnon kokonaisarkkitehtuuri määritetään (VALTASA)
    - Valtionhallinnolle tiukempi velvoite noudattaa, koko julkishallinnolle hivenen väljempi??
  - Strategia tukemaan ohjausta
    - Hyväksytään valtioneuvoston periaatepäätöksenä

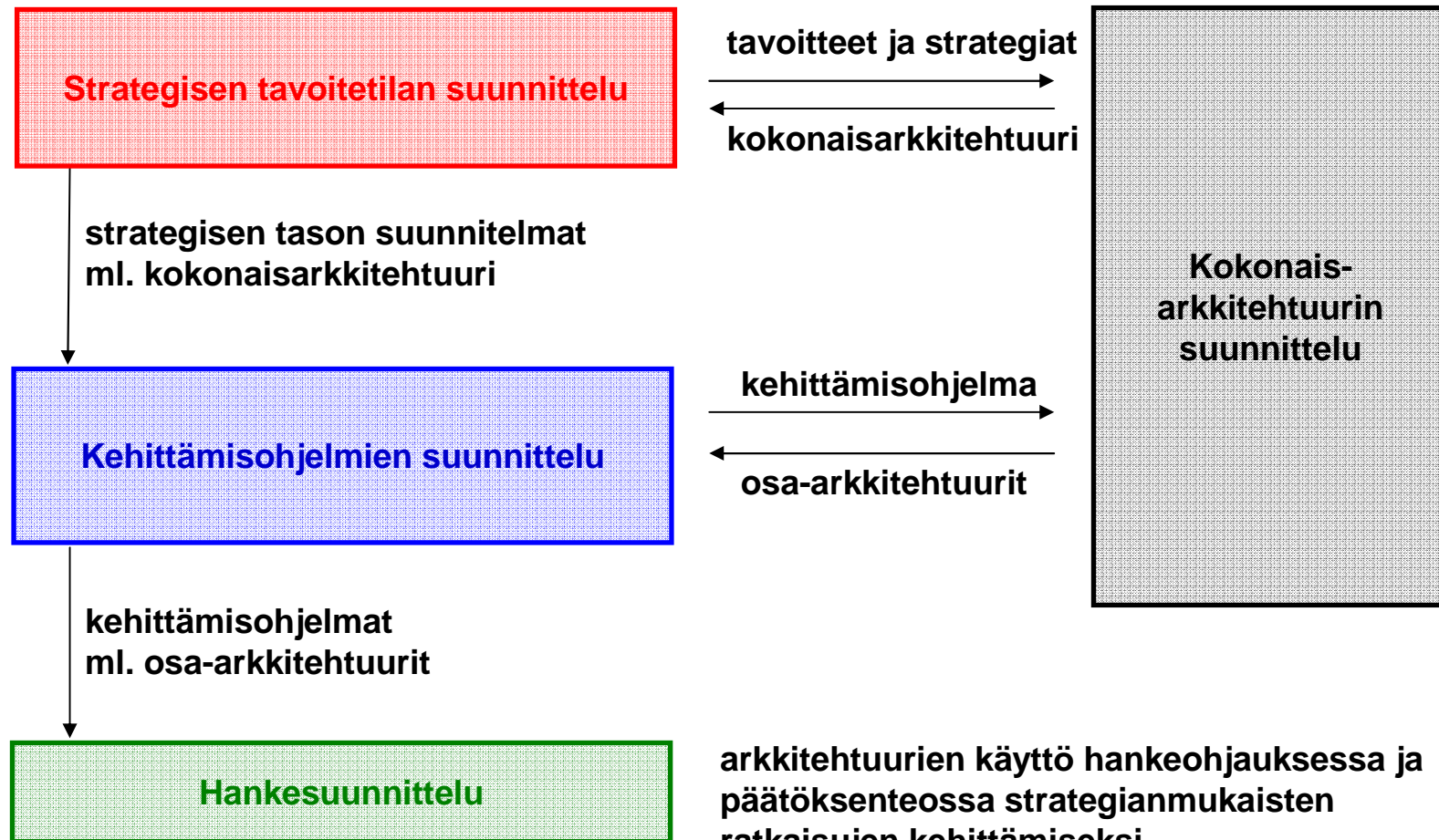

Valtionhallinnon kokonaisarkkitehtuuri

Strategian ja kokonaisarkkitehtuurin suhde

arkkitehtuurien käyttö hankeohjauksessa ja päätöksenteossa strategianmukaisten ratkaisujen kehittämiseksi

Lähde: puolustusvoimat (mukaillen)

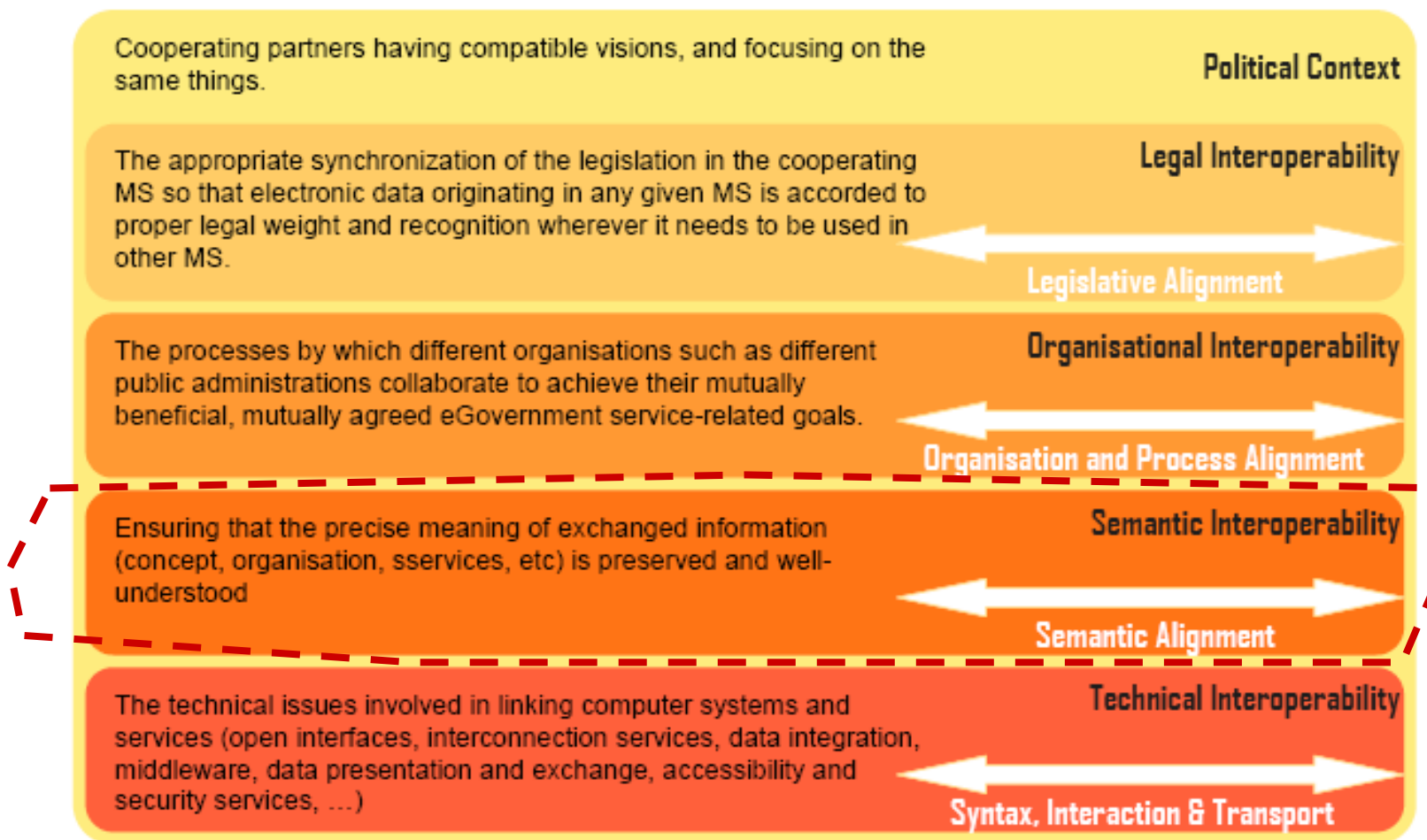

KOHDEALUEET

1. Yhteentoimivuus
2. Yhteiset palvelut
3. Tietovarantojen käyttö
4. Tietoturva
5. Varautuminen
6. Tietojärjestelmähankkeet
7. Rakenteet
8. Osaaminen
9. Sähköisten palveluiden laatu
10. Hankinnat

Interoperability Levels (IDABC: EIF 2.0)

YHTEENTOIMIVUUS

- VALTASA/VATI tekee pohjatyöt
- Tietoarkkitehtuuri
  - Rajapinnat
  - Metatiedot
  - Tiedonrakenne
  - Sähköiset viestit (verkkolasku, tilaussanoma..)
- Arkkitehtuuria ei määritellä lainsäädännössä
  - Arkkitehtuurit ovat keino toteuttaa asetettuja tavoitteita hallitusti
- Käsitteiden määrittely
  - Tietovaranto
  - Päätietryhmät
  - Tietoryhmä
  - Metatieto
  - Sanasto
  - Ontologia

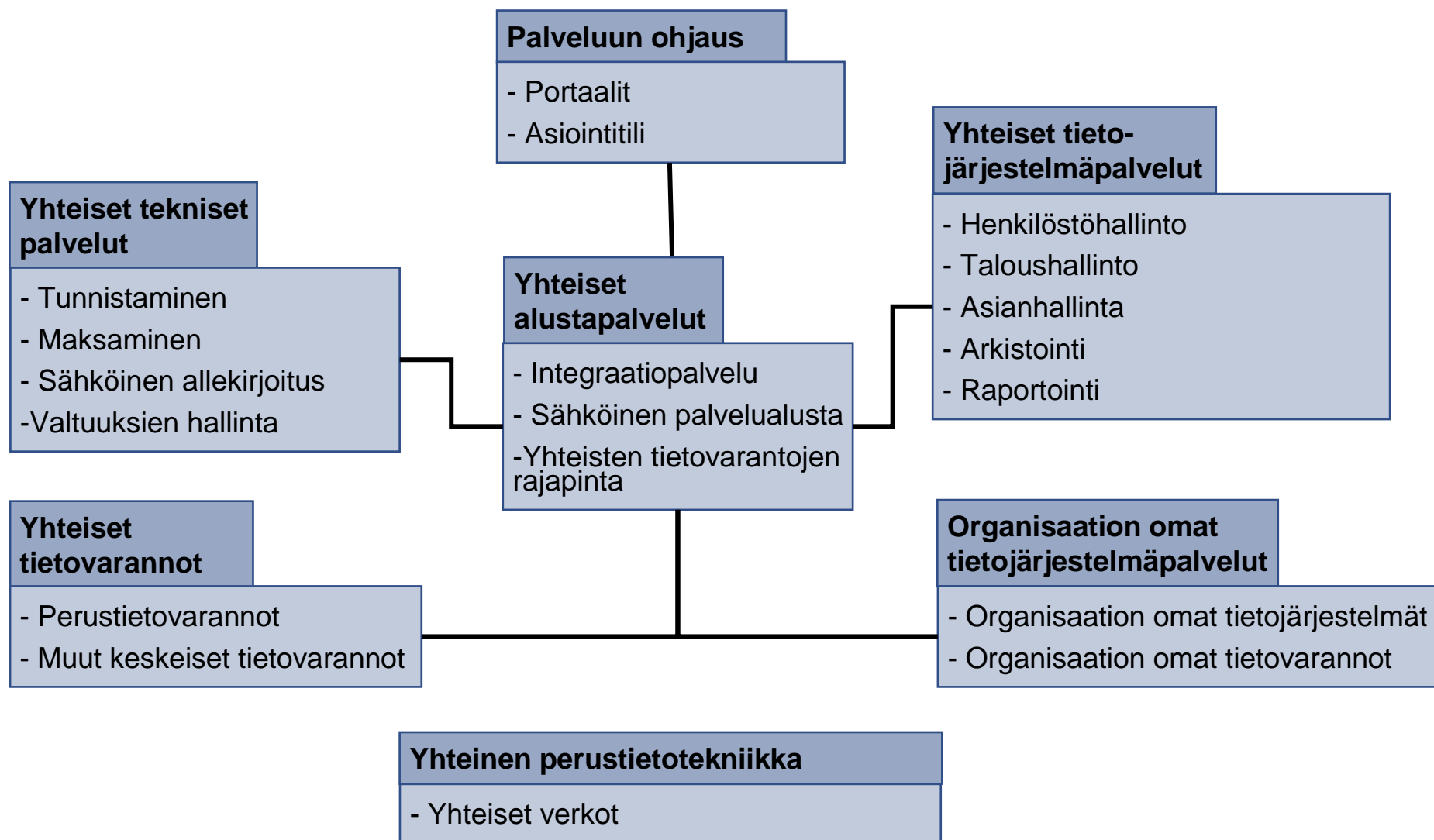

YHTEISET PALVELUT

- VALTASA-hankkeessa valmistelu luokitus (seuraava kuva)
- Lähtökohtana VIPin perustamisessa tehty lainsäädäntö
- Pakollisten palveluiden osuus hyvin pieni
  - Valtionhallinnossa hivenen enemmän

Asiakkaat

YHTEISET PALVELUT

- Käytön pakollisuus <-> vapaaehtoisuus
  - Kriteerit päätökselle
- Valtio, kunnat, koko julkinen hallinto
- Yksinoikeudelliset <-> kilpaillut markkinat
  - Yhteisölainsäädäntö
- Oma tuotanto <-> ostetaan markkinoilta
  - Markkinoiden toimivuus
  - Varautuminen
- Maksullista <-> maksutonta
  - Kriteerit päätökselle

Julkisen hallinnon yhteiset palvelut?

